ILYA VARŞAVSKI[1]

O BIOTRANGULAŢIE DUBIOASĂ

Traducerea de Igor Block[2]

[1] Илья Иосифович Варшавский (n. 1908, Kiev - d. 1974, Leningrad)
[2] A apărut în limba română în Colecţia „Povestiri Ştiinţifico-Fantastice” nr. nr. 362/15 decembrie 1969.

Scriitorul de anticipaţie sovietic Ilya Varşavski este cunoscut prin nota de umor pe care o imprimă unora dintre povestirile sale SF. Ultimul său volum de povestiri („Soarele apune în Donomaga”, „Molodaia gvardia”, 1966) grupează piesele în trei părţi, din care ultima conţine sub titlul „SF în suc propriu”, parodii literare, „parodii ştiinţifice” şi simple schiţe vesele. Autorul parodiază mai ales acele idei care în ultimul timp au devenit aproape un atribut *sine qua non* al scrierilor SF.

Au trecut cel mult zece ani de când Norbert Wiener a emis îndrăzneaţa ipoteză a posibilităţii de a se transporta oamenii în orice punct al spaţiului cu ajutorul semnalelor electromagnetice.

Într-adevăr, orice om este o combinaţie unică de celule de structură individuală şi dacă s-ar reuşi să se descifreze cu ajutorul metodelor fizice această structură, dacă acest cifru ar putea fi tradus în limbajul semnalelor şi al comenzilor şi dacă aceste semnale ar putea dirija sinteza celulei vii, ideea ar putea fi realizată cât se poate de simplu.

Această abundenţă de „dacă”, atât de dragă inimii unui scriitor de anticipaţie, nu putea să rămână neobservată şi nu e de mirare, de-aceea, că ţelina în care genialul savant a tras prima brazdă, arată într-un răstimp scurt cu plugul Imaginaţiei şi îngrăşată din belşug cu sudoarea Inspiraţiei, a rodit florile vii ale Ficţiunii.

Nu te întrista, o, tu, cel mai bun şi mai serios cititor de scrieri ştiinţifico-fantastice! Departe de mine gândul de a ieşi pe acest ogor bogat cu cvadriga Parodiei, calcând grânele folositoare şi buruienile în copitele Sarcasmului, ale Ironiei şi Satirei.

Eu nu sunt decât un timid pelerin, căruia îi trebuie un minuscul petic de pământ slobod ca să semene acolo un neînsemnat bob de îndoială, modestă ofrandă adusă zeiţei Ştiinţa. Crede-mă că sunt animat de un singur gând, şi anume de speranţa de a căpăta din mâinile ei iertarea pentru vechile mele păcate literare.

Nu m-aş fi abătut de pe drumul bine bătătorit a! genului dacă în neobişnuita istorie pe care vreau să ţi-o relatez nu s-ar fi împletit în chipul cel mai strâns problemele deplasării

biotrangulaţiei şi teoria lui Pavlov despre reflexele condiţionate.

Aici anume, în văgăunile întunecoase ale zonei de hotar a ştiinţelor, adesea accesibilă numai scriitorului de anticipaţie, se ascunde de ochii oamenilor în zilele fierbinţi ale disputelor ştiinţifice acea enigmatică şi insesizabilă anacondă care este Adevărul.

Îţi promit, cititorule, să evit pe cât posibil şabloanele literare. Eroul meu va fi nu un bătrân profesor de fizică, ci un tânăr matematician, candidat în ştiinţe.

Matematicienii sunt nişte oameni bizari, la ei totul e pe dos. Ziua şi-o consacră muncii, iar orele de răgaz le folosesc citind literatură de science-fiction, colportând anecdote veşnic tinere şi făcând sport.

De altfel, dacă, pe măsură ce armata Maiestăţii Sale Matematica va cuceri alte şi alte regiuni, censul de vârstă al mareşalilor invincibilei oştiri va continua să scadă mereu, lucrurile vor ajunge până acolo încât ei vor juca arşice.

Nu, omul de ştiinţă din zilele noastre nu e pedantul acela distrat care s-a statornicit temeinic în paginile romanelor fantastice. Priviţi-i pe băieţii aceştia voioşi în timpul unui simpozion. Nu întâmplător cuvântul „simpozion” înseamnă în traducere „chef”! Zău, un şaşlîk nu poate fi dres mai bine decât cu o pătimaşă dispută ştiinţifică şi nimic nu potoleşte aşa de bine setea cunoaşterii ca un schimb de păreri şi o sticlă de vin sec. Un hâtru bun de glume a spus că se poate numi simpozion orice conferinţă ştiinţifică dacă la această conferinţă se bea tot ce este mai tare ca berea şi dacă toţi vorbesc în acelaşi timp.

Dar destul cu asta, căci altfel cititorul va fi în drept să mă bănuiască de lipsă de respect faţă de ştiinţă, în vreme ce limbuţia asta a mea e provocată pur şi simplu de simpatia

sinceră pe care o nutresc faţă de tânăra generaţie a slujitorilor ei.

Aşadar, eroul meu este un tânăr matematician.

În buletinul de identitate e trecut Leonid Raspliuev, dar vrăjitoarea Dragoste a prefăcut acest nume maiestuos în tandra poreclă Lioka. Faceţi cunoştinţă: Lioka Raspliuev, candidat în ştiinţe fizico-matematice.

Nu pot să mă folosesc de dreptul sacru al scriitorului de anticipaţie şi să-l prezint cititorului în cabinetul său de lucru. În primul rând, el lucrează într-o instituţie denumită modest cutie de scrisori, în al doilea rând, nu are cabinet, iar în al treilea rând tot n-aţi înţelege nimic oricât v-aţi holba la foile de hârtie pline de semne cabalistice, alternând cu schiţe de picioruşe de femeie. Mai bine să facem cunoştinţă în locuinţa lui cu două camere, construită prin cooperativă, în momentul în care se pregăteşte să părăsească Capitala pentru a lua parte la un misterios simpozion pe malurile Kurei.

Iertaţi-mă, dar era cât pe ce să uit să v-o prezint pe soţia sau „sistemuţa” sa, cum sunt numite de obicei consoartele tinerilor savanţi. O cheamă... ei, da, desigur, Nonna! Cum altfel ar putea s-o cheme?!

Politeţea elementară cere să-i dăm cuvântul mai întâi ei:

— Să-ţi dau labele de gâscă?

— M-m-m-m...

Numai datorită unui îndelungat antrenament conjugal se putea ghici în acest răspuns simplu ca un mârâit o negaţie. De altfel, la ce te mai poţi aştepta de la un om care încearcă să îndese într-o servietă de două ori mai multe lucruri decât poate ea să cuprindă?

— Atunci mai ia o pereche de chiloţi.

— Pentru ce?

— Ca să te schimbi după ce faci baie.

— Ei, drace! Lioka izbuti, în sfârşit, să rupă încuietoarea servietei. Ţi-am spus de douăzeci de ori că plec nu la o staţiune balneară, ci ca să lucrez. Înţelege odată că în zece zile... Dar unde e aparatul de ras?

— L-am pus în valiză, sub pijama.

— M-m-m-m...

Lioka se apucă să scoată la lumină conţinutul servietei.

Timp de câteva minute privi dus pe gânduri o mapă groasă de pânză.

— Nonna!

— Ce-i!?

— O să vină un individ să ceară mapa asta. Să nu-i spui că am plecat.

— De ce?

— Am eu motivele mele. Îi spui că nu sunt acasă şi că te-am rugat să-i dai tu mapa.

— Bine.

— Şi în general vorbeşte mai puţin de simpozionul ăsta. Aşa trebuie.

— Bine, Lioka!

— Aşa-a... Lioka legă cu o curea servieta, lua valiză şi, pecetluind buzele Nonnei cu un sărut distrat, porni spre uşă. Hai noroc!

— Săpunul l-ai luat?

— L-am luat, l-am luat.

— Când să te aştept?

— Peste vreo zece zile, nu mai devreme.

*

Au trecut trei zile. În prima zi, Nonna a savurat compania fermecătoarei şi uşuraticei sale prietene Libertatea, cea de-a doua zi şi-a petrecu-o împreună cu bătrâna cameristă

Plictiseala, iar în cea de-a treia zi, istovită de vizita inoportună şi agasantă a Singurătăţii şi Nostalgiei, s-a culcat la ora 10 seara.

Trecuse de miezul nopţii când cineva o scutură de umăr şi o voce cunoscută rosti această frază, cu care era obişnuită:

— Du-te mai încolo, că nu pot să dorm suspendat în aer!

Dintre toate reflexele pe care şi le-a format omul pe drumul lung al evoluţiei, reflexul conjugal e cel mai rezistent. Bombănind obişnuita observaţie că, din păcate, industria încă nu produce paturi triple, Nonna se dădu mai la perete.

Nu se ştie cum ar fi decurs această noapte dacă pe la ora 3 Lioka n-ar fi resimţit o sete cumplită.

În drum spre bucătărie, el răsturnă lampadarul de lângă pat, făcând cu acest prilej un zgomot ce s-ar putea asemui numai cu acela provocat de prăbuşirea Turnului din Babilon.

Nonna aprinse aplica şi rămase uluită, cu privirea aţintită asupra soţului ei.

— Lioka, tu?!

După expresia de pe faţa lui Lioka se putea presupune că în locul mult iubitei sale soţii el a văzut în patul conjugal Meduza din legendă.

— Nonna?!!

— De ce eşti aici? întrebă Nonna, punându-şi halatul pe umeri. S-a întâmplat ceva?

— Nu ştiu..., zise el cu o expresie de totală perplexitate pe faţă. Pe cuvântul meu că nu ştiu...

— N-ai fost la Tbilisi?! o fulgeră o bănuială teribilă. Spune-mi adevărul, n-ai fost?!

— Am fost. Lioka se ridică de la mijloc şi-şi prinse capul în palme. De fapt... şi acum sunt la Tbilisi...

— Cum ai zis?!

Pe de o parte, aromele bucătăriei gruzine pe care le răspândea Lioka excludeau orice bănuieli, dar pe de altă parte...

— Cum adică la Tbilisi?! Îţi dai seama ce vorbeşti?! Lioka!

— Nu înţeleg nimic. Lioka îşi frecă fruntea cu palma. Nu înţeleg, Nonna, deşi bănuiesc eu ceva. De altfel... zău că nu ştiu dacă se poate să vorbesc despre asta, pentru că eu...

Ei, drace! Aici mirosea a mister...

N-aş vrea să dau în vileag metodele pe care le aplică în astfel de cazuri jumătatea cea mai bună a omenirii.

— Vezi să-ţi ţii gura, zise Lioka. Juri?

— Jur! Razele trandafirii ale soarelui ce răsărise învăpăiaseră cununa de păr bălai de pe pernă. Îţi jur, Lioka, doar mă cunoşti!

— Ei bine... la simpozionul ăsta era un grup de fizicieni care au vorbit despre ideea himerică a biotrangulaţiei, susţinând cum că aceasta e posibilă.

— A cui, zici?

— A biotrangulaţiei. Mă rog, e vorba de posibilitatea de a transporta omul în orice punct din spaţiu.

— Cu ce?

— Cu nimic. Uite-aşa, prin eter.

— Un fel de televiziune, da?

— Hm, nu chiar... La televiziune vezi o imagine, pe când aici... Lioka o mângâie pe obraz. Aici, ca să zic aşa, are loc o transportare completă a unui corp material. De altfel, astea sunt amănunte care nu pot fi colportate. Nu uiţi că ai jurat, nu?

— Nu uit, Lioka. Şi zici că ei te-au trans... trans...

— M-au biotrangulat. Altă explicaţie nu pot găsi. Ştii, în cursul zilei am atacat vehement referatul principal,

demonstrând că la nivelul actual al ştiinţei aşa ceva nu se poate realiza. Probabil că ei au vrut să facă o glumă.

— Te-a durut?

— Nu. Şedeam la masă. Ei aduseseră cu dânşii o ladă neagră. În vremea asta eu mâncam şaşlîk cu costiţe, când deodată...

— Erai beat?

— Vai, Nonna! Doar suntem la un simpozion.

— Ia stai! Dar bagajul? Nonna se ridică şi ea în capul oaselor. Au trangulat şi valiza?

Lioka dădu din mâini.

— Valiza a rămas la hotel. Probabil că le-a scăpat din vedere...

— Trebuie să dai imediat o telegramă! Nonna se duse la telefon. La ce hotel ai tras?

Lioka acoperi dintr-un salt distanţa de cinci metri care îl separă de ea.

— Ce, eşti nebună? Gândeşte-te în ce situaţie mă pun! Sunt membru al comisiei de redactare. Îţi închipui ce haz au să facă toţi dacă se va afla că am fost biotrangulat imediat după ce am luat cuvântul?!

— Da, dar valiza...

— Trebuie să plec imediat cu avionul la Tbilisi. În două ore sunt acolo, ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic. Să încerce ei să dovedească că m-au...

— O, Doamne! Ai să te fâţâi mereu aşa încoace şi încolo?

— Nu, vezi bine, a doua oară nu-mi mai fac ei figura asta!

Lioka se îmbrăcă la repezeală şi porni spre uşă.

— Am plecat.

— Bani de bilet ai?

— Am, am. Fug, ca să nu pierd avionul.

Lioka dispăru la fel de subit cum a apărut, şi numai perna

mototolită, ce mai păstra un amestec de miros de ceapă şi de vin de Ţinandali, stătea mărturie că ceea ce a fost n-a fost un vis.

Cât priveşte diverse vorbe cum că... Nu, nu! Povestea asta e mai bine să rămână o enigmă pentru generaţiile viitoare.